

Wpływ działalności bobra europejskiego (*Castor fiber* L.) na środowisko naturalne i gospodarke człowieka wzdłuż transektu N-S przez Karpaty Zachodnie (Polska-Słowacja)

Termin: 2021-07-07 - 2026-09-30

Kierownik: [Małgorzata Kijowska-Strugała](#)

Wykonawcy: [Joanna Wąs](#)

Numer projektu: PRELUDIUM BIS 2: 2020/39/O/ST10/01354

(projekt inny)

Głównym celem badań będzie ocena wpływu działalności bobrów na zmiany funkcjonowania dolin górskich (poprzez identyfikację i analizę zmian morfologii koryt, procesów erozyjnych, stanu hydromorfologicznego rzek, transportu materiału, jakości wód powierzchniowych), oraz w kontekście gospodarki człowieka (użytkowanie ziemi, ponoszone straty finansowe, uszkodzenia infrastruktury melioracyjnej i drogowej).

Powrót bobrów na tereny górskie, zwłaszcza te intensywnie zamieszkane lub w inny sposób zmienione przez działalność człowieka, stwarza nowe warunki środowiskowe, w tym geomorfologiczne i hydrologiczne. Badaniami objęte zostaną wybrane fragmenty doliny rzek w transekcie południkowym Karpat Zachodnich od pogórza przez Beskidy aż po południowy skłon Karpat Zachodnich na Słowacji, gdzie bobry migrowały z Polski. Są to tereny historycznie uwarunkowane różnym pokryciem terenu i użytkowaniem ziemi (różna wielkość działek rolnych) oraz gęstością zaludnienia.

Morfologiczna aktywność bobrów w terenach górskich jest stosunkowo słabo zbadana, pomimo jego dużej aktywności w tych obszarach. Luki w wiedzy na temat roli bobrów w dolinach rzecznych wynikają z „nagłego” (w latach 80. i 90. XX w.) ich pojawienia się po kilku wiekach nieobecności.

Uzyskane w ramach planowanych badań wyniki, będą kompleksową analizą skutków inżynierskiej działalności bobrów na zmiany funkcjonowania środowiska przyrodniczego i na gospodarke człowieka po 40 latach od reintrodukcji 1-wszego osobnika na obszar Karpat Zachodnich. Ponadto wyniki mogą być wykorzystane w opracowaniu rozwiązań systemowych i technicznych dotyczących współistnienia człowieka i bobra w obszarach górskich. Dodatkowo, problem badawczy projektu jest bardzo ściśle związany z ostatnio omawianymi zagadnieniami dotyczącymi transformacji geoekosystemów rzecznych, które mają szczególne znaczenie w dobie zmian klimatu.

Publikacje

Abstrakty, recenzje, notatki

- Kijowska-Strugała Małgorzata, Wąs Joanna, *Siwek Joanna, Gorczyca Elżbieta*: Wpływ działalności bobra na skład chemiczny wód potoków karpaccich (Polska, Słowacja). [w]: Geografia bez granic. Kongres Geografii Polskiej, Lublin, 10-14.09.2025. Księga abstraktów. Red. Przemysław Mroczek, Renata Krukowska, Anna Orłowska. Lublin: UMCS, 2025 - s. 276.
- Wąs Joanna, Kijowska-Strugała Małgorzata, *Piróg Danuta, Adam Solecki, Bembnowicz Agnieszka, Gorczyca Elżbieta*: Local community perception of the Eurasian beaver (*Castor fiber*) in the Carpathians. [w]: Regional Conference of Geomorphology - Geomorphology for Society: Challenges and opportunities. Timisoara: 2025 - s. 157.
- Wąs Joanna, Kijowska-Strugała Małgorzata: [Chemical composition of river water under the influence of the European beaver \(*Castor fiber*\) presence in the Western Carpathians.](#) [w]: 35th International Geographical Congress 2024.

Dublin: IGU and Geographical Society of Ireland, 2024 - 1 s.

- Waś Joanna, Kijowska-Strugała Małgorzata, *Gorczyca Elżbieta, Adam Solecki, Malak Adela*: Public Perception 40 Years After: Beaver reintroduction. [w]: Pathways Europe 2024: Human Dimension of Wildlife. 2024 - -
- Waś Joanna, Kijowska-Strugała Małgorzata: [Impact of beaver \(*Castor fiber*\) activity on chemical composition of water and sediment in Polish and Slovakian Carpathian rivers – preliminary studies.](#) [w]: EGU General Assembly 2023, Vienna, Austria, 24–28 Apr 2023. Vienna: EGU, 2023 - s. EGU23-13846.